

Πρόσκληση σε σπίτι για κέρασμα με ποίηση

ΘΕΑΤΡΟ ΚΡΙΤΙΚΗ **Art**

«Εκτοπλάσματα» από Nova Melancolia

Ο Βασίλης Νούλας, χρησιμοποιώντας εικόνες από σπλάτερ του '80, με κιτς ερωτισμό και την ωμή αίσθηση του γελοίου και απωθητικού, και με δύο όμως πολύ ωραία δικά του τραγούδια, μπόρεσε να μας κρατήσει σε απόσταση τουλάχιστον από μια «ιερή» επίκληση του Μίλτου Σαχτούρη

Του Γρηγόρη Ιωαννίδη

Αν μη τι άλλο, η παράσταση διεκδικεί τη θέση της πιο «μικρής» παραγωγής του είδους στον φετινό θεατρικό χάρτη. Εντός της οικίας του ίδιου του σκηνοθέτη, του Βασίλη Νούλα, καθισμένοι οι ελάχιστοι θεατές στο χολ και ενώπιον της κουζίνας του, μπορούμε να αισθανθούμε καλύτερα την αύρα μιας τέχνης που, κι αν είναι δημόσια, παραμένει εσωτερική υπόθεση. Υπόθεση εσωτερική: Ακόμα και όταν η ίδια η παράσταση χρησιμοποιεί το μεταμοντέρνο σαν κρυφό αντιπερισπασμό για να αποσπάσει την προσοχή μας από την αληθινή –πολύ στενή– επαφή της με τα ποιήματα του Σαχτούρη, ίσως για να κρύψει την ευαισθησία και να διατηρήσει τη φωτεινή της έλξη προς τον μυστικό κόσμο του έργου.

Το έργο είναι η βραβευμένη συλλογή του Σαχτούρη «Εκτοπλάσματα», η φύση μιας μνήμης που έρχεται να μας αιφνιδιάσει εντός της καθημερινότητας και να μας πείσει ότι γύρω μας και γύρω της ανασαίνουν και παρεμβαίνουν πλάσματα του νου, της θύμησης και του πένθους. Το όμορφο με τον Σαχτούρη είναι πως ο ποιητής πείθει με τον ιδιόρρυθμο τρόπο της απλότητας, με την αμεσότητα και την έλλειψη του διανοουμενισμού που διέστρεψε κάποτε την ποιητική ενόραση. Ο Σαχτούρης σε συλλαμβάνει εκεί που δεν το περιμένεις, σε κλειστούς και ασφαλείς χώρους, εντός των τοίχων της οικίας σου, στο ενδιάμεσο κάθε καρικατούρας και ειρωνείας των στίχων και στοχασμών του. Είναι μια ποίηση που φωλιάζει στο τετριμμένο, το φτηνό και καθημερινό. Κι εντός αυτών, ανατινάζει τα οικεία σου εκ των έσω.

Όπως λοιπόν κάποιος σε καλεί στο σπίτι του για να κεράσει σπιτικό γλυκό και μια καλή, εκ βαθέων συζήτηση, η ομάδα της Νέας Μελαγχολίας μάς καλεί για να μοιραστούμε τα ποιήματα του Σαχτούρη. Θα μπορούσε να πει κανείς πως μας προσκαλεί «σε μια ποιητική βραδιά», δεν είναι όμως διόλου έτσι. Πρόκειται για μια από τις σπάνιες για τα ελληνικά ειωθότα υπερρεαλιστικές βραδιές, όπου το ζητούμενο δεν είναι να ακουστούν οι λέξεις των ποιητών, αλλά να ζήσουν τα όνειρά τους. Ο Νούλας έκανε ό,τι μπορούσε για να μας αποτρέψει από το να δούμε το όλον σαν μια βαρύγδουπη καλλιτεχνική εκδήλωση, όχι μόνο ελαχιστοποιώντας το μέγεθος της εκδήλωσης. Χρησιμοποιώντας εικόνες από σπλάτερ του '80, με κιτς ερωτισμό και την ωμή αίσθηση του γελοίου και απωθητικού, και με δύο όμως πολύ ωραία δικά του τραγούδια, ο Νούλας μπόρεσε να μας κρατήσει σε απόσταση τουλάχιστον από μια «ιερή» επίκληση του ποιητή.

Ο σκοπός του όμως, πιστεύω, είναι ακόμα κι άλλος: με την εκ του αντιθέτου προσέγγισή του, ο Νούλας καταφέρνει να κάνει τα πράγματα πάλι και ξανά αθώα. Διόλου ελαφριά και διόλου ασήμαντα, όπως κάποιοι ίσως πιστεύουν. Το ακριβώς αντίθετο: πρόκειται για ποίηση βαριά που πετιέται όπως σηκώνουμε το καπάκι της πραγματικότητας, όπως πλένουμε τα χέρια, όπως αναθυμούμαστε κάποιο όνειρο.

Είναι όμως μέσω αυτής της αθωότητας που οι στίχοι του Σαχτούρη μπορούν να μετατραπούν σε πνευματιστική εμπειρία. Δεν γνωρίζω πόσοι από τους παρευρισκόμενους αισθάνθηκαν τη σοβαρότητα των σοβαρών που με άγγιξε προσωπικά. Εγώ όμως την αισθάνθηκα, όπως άλλωστε την παρουσίασαν με τόση αφοσίωση κι αυταπάρνηση οι Λήδα Δάλλα, Ελίνα Μαντίδη, Αντιγόνη Ρήγα και Δέσποινα Χατζηπαυλίδου. Και την καταθέτω.